

**ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ**

**ΣΤΗΝ ΠΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ Ο.Ν.Ε
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΡΕΙΑ**

Αθήνα, 2 Ιουνίου 1998

Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι,

Το ΔΗ.Κ.ΚΙ ζήτησε τη διεξαγωγή της σημερινής συζήτησης, με θέμα την πορεία της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα προς την ΟΝΕ. Αμφισβητεί τόσο την ΟΝΕ ως ευρωπαϊκή πολιτική στην προοπτική της δημιουργίας της ενωμένης Ευρώπης των λαών, όσο και τις κυβερνητικές πολιτικές που εφαρμόζουμε για να επιτύχουμε την ισότιμη συμμετοχή μας στην ενωμένη Ευρώπη, τη διαμόρφωση μιας ισχυρής κοινωνίας, την οικοδόμηση της ισχυρής Ελλάδας.

Είναι, επιτέλους ανάγκη, να ξεκαθαρίσουμε όλοι μας απέναντι στον ελληνικό λαό, ποια θέση παίρνουμε απέναντι στην πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Αν βλέπουμε την Ελλάδα μέσα σ' αυτήν την Ευρώπη των μεγάλων εξελίξεων ή στο περιθώριό της. Με ποιες πολιτικές μπορούμε να πετύχουμε τους εθνικούς μας στόχους. Να δούμε για μας ποια είναι τα αληθινά προβλήματα και διλήμματα της σημερινής και της αυριανής Ευρώπης. Ας εγκαταλείψουμε στερεότυπα ρητορικά σχήματα που δεν βοηθούν ούτε τους πολίτες, ούτε την κοινωνία, ούτε τον τόπο μας να πάει μπροστά. Ο κόσμος θέλει συγκεκριμένες, εφικτές πολιτικές προτάσεις, προτάσεις που δεν υπακούουν σε ιδεολογήματα

αλλά οδηγούν σε μια κοινωνία με περισσότερη ελευθερία, δημοκρατία, ευημερία, κοινωνική δικαιοσύνη και συνοχή. Σε μια Ελλάδα ισχυρή, σ' ένα κόσμο ειρήνης, σταθερότητας και συνεργασίας. Για μας και για τη συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού είναι ξεκάθαρο. Η Ελλάδα μπορεί να πετύχει τους στόχους για ένα καλύτερο αύριο μόνο μέσα από την πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Η είσοδος της χώρας τον Μάρτιο στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών ήταν μια ημερομηνία-ορόσημο. Πρέπει να καταλάβουμε καλά τη σημασία του. Με την εισδοχή της δραχμής στο μηχανισμό η Ευρωπαϊκή Ένωση επισφράγισε την αποτελεσματικότητα των προσπαθειών μας μέχρι σήμερα. Αναγνώρισε ότι η ελληνική οικονομία - άλλοτε θύμα αγιάτρευτο του πληθωρισμού και των ελλειμμάτων είναι ικανή να συμβαδίζει με μερικές από τις ισχυρότερες οικονομίες του κόσμου. Αν σκεφτεί κανείς, ότι ακόμη και το 1993 ο πληθωρισμός ήταν τριπλάσιος και το έλλειμμα του προϋπολογισμού υπερτριπλάσιο από τα σημερινά τους επίπεδα μπορεί να κατανοήσει το μέγεθος της προσπάθειας και της επιτυχίας. Αυτά δεν πρέπει να τα αγνοούμε. Δεν πρέπει, είτε από χρόνια μεμψιμοιρία, είτε από υπερβολικά κριτική διάθεση, είτε από αντιπολιτευτική ανευθυνότητα να

γινόμαστε φορείς απαισιοδοξίας ικανής να υπονομεύσει τις δυνάμεις της κοινωνίας μας. Τώρα είναι η ώρα, περισσότερο παρά ποτέ, που πρέπει να δούμε το δρόμο που διανύσαμε και να πιστέψουμε ολόψυχα στη δυνατότητα της επιτυχίας. Τώρα είναι η ώρα, περισσότερο παρά ποτέ, που πρέπει να επιστρατεύσουμε στο μέγιστο βαθμό τις δυνάμεις μας.

Η συμμετοχή μας στην ΟΝΕ δεν αρκεί για να δώσει αυτόματα απάντηση σ' όλα τα μεγάλα ζητήματα που απασχολούν σήμερα τον ελληνικό λαό. Αποτελεί όμως βασική προϋπόθεση για να μπορούμε με τις πολιτικές μας, με αγώνες και συνολική προσπάθεια του ελληνικού λαού να βελτιώσουμε κατά πολύ τη θέση μας. Οποιοσδήποτε άλλος δρόμος θα σημάνει αστάθεια, ανεργία, αποδυνάμωση του κοινωνικού κράτους, πρόσθετα προβλήματα για την αγροτική οικονομία και το αγροτικό εισόδημα, τη αποστέρηση από κοινοτικούς πόρους που επί 18 χρόνια συνηθίσαμε να τους θεωρούμε αυτονόητους. Θα θίξει τους εργαζόμενους, τις νοικοκυρές, τους πιο αδύναμους. Θα ακυρώσει τα κρίσιμα ερείσματα μας για την υπεράσπιση των εθνικών μας συμφερόντων. Είναι ο δρόμος της παρακμής και της εθνικής ήττας. Αν η Σουηδία ή η Δανία έχουν την πολυτέλεια μιας άλλης επιλογής ή μιας αναβολής, εμείς δεν την έχουμε. Καθαρές κουβέντες κι όλοι

μας πρέπει να πάρουμε την ευθύνη απέναντι στον ελληνικό λαό για τον έναν ή για τον άλλο δρόμο.

Η ΟΝΕ είναι το δύσκολο αλλά αναγκαίο μονοπάτι που διασφαλίζει την ισχυροποίηση του ευρωπαϊκού οικονομικού και κοινωνικού μοντέλου απέναντι σε άλλα κοινωνικά υποδείγματα που κυριαρχούν στο παγκόσμιο σκηνικό.

- Είναι η ισχυροποίηση των ευρωπαϊκών οικονομιών απέναντι στις απειλές και τις διακυμάνσεις μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας.
- Είναι το αντιστάθμισμα σε μια αναγκαία πολιτική διεύρυνσης της Ένωσης με περισσότερα κράτη.
- Εμπεριέχει ένα μοντέλο οικονομικής σταθερότητας και ανάπτυξης, που εμείς θα έπρεπε να το ακολουθήσουμε στην σημερινή ανοικτή παγκόσμια οικονομία, για να έχουμε πραγματική προοπτική για μεγαλύτερη ευημερία, λιγότερες ανισότητες και περισσότερες δυνατότητες και ευκαιρίες για το σύνολο του λαού μας.
- Είναι μετά την ίδρυση της Ε.Ο.Κ. στη δεκαετία του '50 το ισοδύναμο κορυφαίο γεγονός της ευρωπαϊκής ιστορίας και για μας διπλά σημαντικό, όχι μόνο συνεχίζουμε να συμμετέχουμε στην κοινή ευρωπαϊκή προσπάθεια αλλά ο Έλληνας πολίτης

θ' αποκτήσει με το "ευρώ" το ένα από τα δύο ισχυρότερα νομίσματα της παγκόσμιας οικονομίας. Ας θυμηθούμε τις εποχές αποθησαύρισης σε χρυσές λίρες για να αναλογιστούμε ποιά απόσταση θα διανύσει η Ελλάδα έως το 2002. Το δικό μας νόμισμα θα είναι εξίσου δυνατό με εκείνο που αποθησαυρίζαμε τότε.

- Με την ΟΝΕ δημιουργούνται οι οικονομικές δυνατότητες ώστε να φέρουμε κοινωνικά θέματα στο επίκεντρο των συζητήσεων. Μπορούμε να χαράξουμε και να εφαρμόσουμε πολιτικές που σχετίζονται με τη καθημερινή ζωή του πολίτη για την απασχόληση, την πρόνοια, το περιβάλλον, την καλύτερη ποιότητα ζωής.
- Τέλος, ειδικότερα για την Ελλάδα, με ανοιχτά κρίσιμα εθνικά ζητήματα, η συμμετοχή μας στην ΟΝΕ θα αποτελεί συμμετοχή στο πιο δυναμικό και αποφασιστικό κέντρο λήψης αποφάσεων στον ευρωπαϊκό χώρο. Θα ισχυροποιήσει τη θέση μας απέναντι σε τρίτους.

Η μέχρι σήμερα αναμφισβήτητη επιτυχία μας πρέπει να οριστικοποιηθεί. Όπως τόσες φορές στην ιστορία μας, στην ιστορική περιπέτεια του έθνους οι επίμονες προσπάθειες του λαού μας έχουν αρκετές φορές κινδυνεύσει ή και ακυρωθεί ένα βήμα πριν από τη μεγάλη στροφή. Πολλές φορές η

ιστορία μας άλλαξε γιατί κάναμε λάθος ή γιατί κλονιστήκαμε στο τελευταίο βήμα. Εκείνο που έμοιαζε τόσο εύκολο. Το τελευταίο όμως βήμα, τελικά, δεν είναι ποτέ εύκολο. Τούτη τη φορά δεν έχουμε δικαίωμα ούτε να διστάσουμε ούτε να κάνουμε λάθος. Δεν έχουμε δικαίωμα, γιατί ζούμε μέσα σε άλλες συνθήκες, πολύ καλύτερες από οποτεδήποτε άλλοτε.

Ποτέ άλλοτε δεν είχαμε κατά κεφαλήν εισόδημα τόσο ψηλό, όσο έχουμε σήμερα. Ποτέ το βιοτικό μας επίπεδο δεν είχε πλησιάσει τόσο πολύ το επίπεδο που ισχύει στις ανεπτυγμένες βιομηχανικές χώρες. Η φτώχεια, που ασφαλώς δεν την έχουμε εξαλείψει και ασφαλώς έχουμε χρέος να την εξαλείψουμε, δεν ήταν άλλοτε πρόβλημα ενός μέρους μόνον του πληθυσμού. Ήταν η μοίρα σχεδόν του συνόλου.

Πολιτικά, ποτέ άλλοτε στην Ελλάδα δεν υπήρχε τόση δημοκρατική ζωή, τόση ελευθερία όση υπάρχει σήμερα.

Μορφωτικά, ποτέ η Ελλάδα δεν είχε τέτοιο επίπεδο μόρφωσης.

Ας ξεκαθαρίσω εδώ και ένα άλλο σημείο. Συζητάμε σήμερα για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Γι' αυτό αναφέρουμε σ' αυτήν. Όμως οι προσπάθειές μας δεν οφείλονται αποκλειστικά και μόνο στην ΟΝΕ. Αν δεν υπήρχε η ΟΝΕ η Ελλάδα θα ακολουθούσε πάλι τον ίδιο δρόμο. Τον ίδιο δρόμο για σταθερότητα και ανάπτυξη. Γιατί στο σημερινό παγκόσμιο ανταγωνιστικό περιβάλλον όπου τα οικονομικά σύνορα, όλο και περιορίζονται, όπου κυκλοφορούν ελεύθερα τα κεφάλαια, όπου η ευημερία της κάθε χώρας εξαρτάται από την επιτυχία της να κερδίσει αγορές και να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό είναι απαραίτητος ο χαμηλός πληθωρισμός, ο περιορισμός των υπερβολικών ελλειμμάτων, τα χαμηλά επιτόκια, η εξασφάλιση πόρων για κοινωνική πολιτική μέσα από τη λειτουργία της συνολικής οικονομίας.

Αυτοί είναι οι λόγοι που αφαιρούν από εμάς, από τη σημερινή γενιά σε αντιδιαστολή με πολλές προηγούμενες, το δικαίωμα να μη κρίνουμε σωστά και να αποτύχουμε στο τελευταίο βήμα της προσπάθειάς μας. Τη σημερινή κυβέρνηση την εξέλεξε ο λαός για να κάνει την Ελλάδα ανταγωνιστική και ταυτόχρονα να βάλει την Ελλάδα στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Αυτή την εντολή θα τη φέρει η κυβέρνηση σε πέρας. Και οι προσπάθειες, οι θυσίες των τελευταίων χρόνων

πιάνουν, επιτέλους, τόπο. Επιτύχαμε ήδη πολλά, ο ελληνικός λαός πέτυχε ήδη πολλά σ' αυτήν την πορεία.

Δεν μιλάμε για προσπάθειες και θυσίες χωρίς αντίκρουσμα. Αποτελεί ενσυνείδητη διαστροφή της πραγματικότητας η αντίληψη ότι για να φτάσει εκεί που πρέπει ο πληθωρισμός, για να φτάσει εκεί που πρέπει το έλλειμμα του προϋπολογισμού και το χρέος ο μόνος τρόπος είναι να στενάζει όλη η κοινωνία. Όμως, αν δεν αλλάξουμε τίποτε στην οικονομική μας συμπεριφορά, αν δεν είμαστε διατεθειμένοι να ανεχθούμε την παραμικρή διαρθρωτική αλλαγή στον τρόπο λειτουργίας της οικονομίας, τότε πρέπει να δεχθούμε ως λογική συνέπεια την αυτο-απόσυρσή μας από τις εξελίξεις της ιστορίας. Θα πρέπει να δεχθούμε τη διεύρυνση της απόστασης που μας χωρίζει από τις χώρες με τη μεγαλύτερη οικονομική ανάπτυξη και την ισχυρότερη κοινωνική προστασία. Θέλει κανείς αυτή την οπισθοδρόμηση; Αν δεν τη θέλει θα πρέπει να αντιμετωπίσει την μειωμένη ανταγωνιστικότητα του τραπεζικού συστήματος, τη μικρή απόδοση της δημόσιας διοίκησης, τους δισταγμούς των ιδιωτικών επιχειρήσεων να πάρουν πρωτοβουλίες. Συχνά ακούγονται μεγαλεπίβολες κουβέντες για την πραγματική σύγκλιση σ' αυτή την αίθουσα. Οι κουβέντες αυτές μένουν

στο επίπεδο του γενικού, αποφεύγουν να πάρουν θέση σε συγκεκριμένα προβλήματα. Όμως πρέπει να εμπεριέχουν συγκεκριμένες προτάσεις πολιτικής, επιλογές με συνέπειες για τις κοινωνικές λειτουργίες.

Η κυβέρνησή μας δεν θα κρατήσει καθηλωμένη τη χώρα στις σημερινές δομές. Ο τόπος έχει δυνάμεις και μεγάλες οικονομικές δυνατότητες. Αυτός είναι ο λόγος που πέτυχε ό,τι πέτυχε μέχρι σήμερα. Οι παραγωγικές δυνάμεις του τόπου ενεργούν μέσα σε ένα πλαίσιο κοινωνικών και οικονομικών σχέσεων που μπορεί να ήταν χρήσιμες κάποτε, αλλά δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινωνίας σήμερα. Αυτές οι κοινωνικοοικονομικές σχέσεις πρέπει να αναπροσαρμοσθούν για να αναπτυχθούν οι ζωτικές, οι δημιουργικές δυνάμεις της οικονομίας να υπάρχει ένας ευρύτερος χώρος δυνατοτήτων για όλους τους πολίτες. Να βελτιωθεί το επίπεδο και η ποιότητα ζωής στην κοινωνία συνολικά. Η Ιρλανδία, χώρα μικρή και όχι πλούσια, όπως η Ελλάδα, έχει πετύχει τους στόχους της σύγκλισης και αναπτύσσεται με ρυθμούς 8% το χρόνο. Σε τέτοιους ρυθμούς μπορεί να αποβλέψει και η Ελλάδα, αρκεί να δεχθούμε να αναπροσαρμόσουμε τον παραγωγικό μας μηχανισμό. Αυτό έχουμε αποφασίσει. Αυτό εφαρμόζουμε. Αυτό ζήτησε ο ελληνικός λαός με την ψήφο

του. Περισσότερα κόμματα της αντιπολίτευσης βρήκαν στο παρελθόν ελκυστικό να μνημονεύσουν τα παραδείγματα της Ιρλανδίας ή της Πορτογαλίας. Ξέχασαν όμως να μας πουν, ότι οι χώρες αυτές δεν έφτασαν εκεί που έφτασαν, εφαρμόζοντας τις προτεινόμενες από αυτούς αντιφατικές πολιτικές που ακούγονται μέσα και έξω από αυτήν την αίθουσα, για παράδειγμα μείωση των ελλειμμάτων με αύξηση δαπανών και ταυτόχρονη μείωση φόρων!!

Κυρίες και κύριοι,

Η υιοθέτηση από την Ελλάδα του «ευρώ» συνεπάγεται στο οικονομικό πεδίο συγκεκριμένα οφέλη που θα δημιουργήσουν μια νέα πραγματικότητα, με τις δικές της δυναμικές ανάπτυξης και ποιότητας ζωής όλων μας. Θα αναφέρω επιγραμματικά ορισμένα: Ο χαμηλός πληθωρισμός και τα χαμηλά επιτόκια, η μείωση του κόστους συναλλαγών, η εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου για αποταμιευτές και επιχειρήσεις, η ενίσχυση των επενδύσεων και η συνακόλουθη ενίσχυση της απασχόλησης, η μείωση του κόστους απόκτησης κατοικίας, η μεγαλύτερη διαφάνεια προς όφελος του καταναλωτή, η διάνοιξη επενδυτικών ευκαιριών για τους αποταμιευτές, η διευκόλυνση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η θωράκιση

συνολικά της οικονομίας μας από τις απειλές των διακυμάνσεων στις διεθνείς χρηματαγορές. Κάποιοι θεωρούν ότι όλα αυτά αφορούν αποκλειστικά τις επιχειρήσεις, τους τραπεζίτες, το χρηματιστήριο. Κάνουν λάθος ή παραπλανούν συνειδητά τον απλό κόσμο. Όλα αυτά συνθέτουν μια νέα οικονομική πραγματικότητα και τα πολλαπλασιαστικά οφέλη της θα τα καρπωθούν και οι μισθωτοί, οι καταναλωτές, και όλοι όσοι έχουν πράγματι ανάγκη στήριξης μέσα από τον κοινωνικό ιστό ασφάλειας που οικοδομούμε. Η ONE δεν αφορά τις οικονομικές σελίδες των εφημερίδων. Αφορά το βιοτικό επίπεδο του καθενός μας.

Η ένταξη στην ONE δεν είναι βέβαια πανάκεια. Προβλήματα θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν, όπως της ανεργίας. Ο ανταγωνισμός θα οξυνθεί. Ένα ενιαίο νόμισμα προϋποθέτει μία ενιαία πολιτική βούληση. Ενιαία κυβέρνηση δεν υπάρχει. Δυσκολίες θα αντιμετωπιστούν με επίπονες διαδικασίες. Η ένταξη στην ONE συνεπάγεται γι' αυτό την ανάγκη προετοιμασίας μας στα μεγάλα μέτωπα της παραγωγικής αναδιάρθρωσης, της ανταγωνιστικότητας, του αναπτυξιακού μετασχηματισμού. Ο παραγωγικός τομέας της οικονομίας, η δημόσια διοίκηση, οι κοινωνικοί φορείς έχουν την ευθύνη να

προετοιμασθούν για ένα εγχείρημα δύσκολο και να αντιμετωπίσουν το κόστος της προσαρμογής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μας μένουν 18 μήνες περίπου για να ολοκληρώσουμε την προσπάθειά μας να ενταχθούμε στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Θέλω να θυμίσω, ότι μέχρι σήμερα πετύχαμε αποφασιστικά βήματα στην πορεία αυτή. Το πρόγραμμα σύγκλισης που είχε καταρτιστεί από την Κυβέρνηση της Ν.Δ. το 1993, βρέθηκε εκτός στόχων λίγους μόνο μήνες μετά την έγκρισή του. Συγκεκριμένα ο στόχος για το δημοσιονομικό έλλειμμα, που ήταν 8,6% ως ποσοστό του ΑΕΠ, κατέληξε στο 13,8%, ενώ για τον πληθωρισμό που είχε τεθεί στόχος 12,6%, η τελική διαμόρφωση ήταν 14,4%.

Αυτές οι μεγάλες αποκλίσεις προς το χειρότερο των 5,2 περίπου εκατοστιαίων μονάδων στο έλλειμμα και των 1,8 εκατοστιαίων μονάδων στον πληθωρισμό σε λιγότερο από ένα έτος, οδήγησαν την οικονομία της χώρας σε μια καθυστέρηση δύο τουλάχιστον ετών και τη νέα κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, που ανέλαβε την εξουσία, στην άμεση ανάγκη κατάρτισης ενός

νέου αναθεωρημένου και αξιόπιστου προγράμματος σύγκλισης.

Η Νέα Δημοκρατία ξεχνά όλα αυτά τα δυσάρεστα, και σιωπά για την πολιτική της. Καλό είναι να πάψει να δημαγωγεί και για αναποτελεσματικότητα αυτής της κυβέρνησης.

Από τη μείωση κατά 1,6% που σημείωσε το 1993 το ΑΕΠ έφτασε ν' αυξάνεται το 1997 με ρυθμό 3,5%. Μειώσαμε το Δημοσιονομικό Έλλειμμα από 13,8% το 1993, σε 4% το 1997, πετυχαίνοντας έτσι πολλαπλάσια επίδοση από τις αντίστοιχες των υπολοίπων ευρωπαϊκών χωρών. Ακόμη και στο δύσκολο μέτωπο του Δημοσίου Χρέους πετύχαμε μείωση κατά 3 εκατοστιαίες μονάδες φέρνοντάς το στο επίπεδο του 108,7% του ΑΕΠ το 1997. Στην ίδια περίοδο ο μέσος όρος του χρέους των ευρωπαϊκών χωρών αυξήθηκε κατά 6,1 εκατοστιαίες μονάδες. Από το 1993 μέχρι σήμερα κατέβηκαν τα επιτόκια των ετήσιων τίτλων δανεισμού του δημοσίου από το 20,3% στο 10,8%. Η θετική αντίδραση των αγορών στην ένταξη της δραχμής στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών επέτρεψε να διαμορφωθεί σε 7,9% η μέση απόδοση των νέων δεκαετών ομολόγων σταθερού επιτοκίου που διατέθηκαν με δημοπρασία τον προηγούμενο μήνα. Αυτό είναι πολύ

ενδεικτικό 7,8%, δηλαδή μόλις 0,1% χαμηλότερα ήταν η μέση απόδοση στις 11 χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα αποτελέσουν τον πυρήνα του euro. Σε ό,τι αφορά τον πληθωρισμό, ο δείκτης τιμών καταναλωτή 1993 έως 1997 υποχώρησε σχεδόν 9 εκατοστιαίες μονάδες. Σε σύγκριση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες πετύχαμε σχεδόν 5πλάσια επίδοση φέρνοντάς μας σε απόσταση αναπνοής από τους άλλους 11 εταίρους. Αυτοί οι αριθμοί έχουν λεχθεί πολλές φορές. Καλό είναι όμως να ακούγονται πάλι και πάλι. Ο ελληνικός λαός βλέπει ότι οι θυσίες του έπιασαν τόπο. Η συστηματική υποτίμηση της προσπάθειας αυτής από την αντιπολίτευση ένα μόνο μήνυμα δίνει. Δεν έχουν επιχειρήματα.

Η συμμετοχή μας στην ΟΝΕ, η υιοθέτηση του «ευρώ» στην Ελλάδα είναι ένα μεγάλο βήμα στη σύγχρονη ιστορία της χώρας και της Ευρώπης, αλλά είναι ένα βήμα. Πρέπει όλοι μαζί να δούμε ποια είναι τα επόμενα, γιατί η Ευρώπη δεν τελειώνει στην ΟΝΕ, ούτε στις διαπραγματεύσεις για την «Agenda 2000», ούτε στις διαπραγματεύσεις για το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Πρέπει να δούμε ποια είναι τα μεγάλα προβλήματα και οι προκλήσεις που μας περιμένουν, ν' αναζητήσουμε μαζί απαντήσεις, να προτείνουμε λύσεις.

Υπάρχουν ερωτήματα που περιμένουν απαντήσεις. Πώς προχωρούμε στην πολιτική ενοποίηση, με τι θεσμούς, όργανα, διαδικασίες πώς συνθέτουμε το πολιτικό ισοδύναμο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Πώς εντατικοποιούμε τις πολιτικές για την απασχόληση την ενίσχυση των ικανοτήτων των πολιτών, την ποιότητα της ζωής τους. Αυτά είναι τα πραγματικά πεδία πολιτικής μας σύγκρουσης και συμφωνίας, αντιπαράθεσης και σύνθεσης. Εκεί στρέφουμε την προσοχή μας. Θέλουμε να διασφαλίσουμε το παρόν και το μέλλον της χώρας και θα το επιτύχουμε.

Η επιτυχία της πορείας προς την ΟΝΕ είναι άρρηκτα δεμένη για μας με την κοινωνική συνοχή και την ενίσχυση του νέου κοινωνικού κράτους που καθημερινά θεμελιώνουμε.

Σε ό,τι αφορά στην κοινωνική συνοχή εφαρμόζουμε πολιτικές που στηρίζουν το πραγματικό εισόδημα των εργαζομένων. Πολιτικές επικεντρωμένες στην απασχόληση, την ανεργία, τα δικαιώματα και τη μεταχείριση των μεταναστών. Πολιτικές για τη φορολογία και τη φορολογική δικαιοσύνη, πολιτικές για τους αγρότες και την περιφέρεια, πολιτικές με αυξημένα τα πλαίσια των κοινωνικών δαπανών του Προϋπολογισμού.

Η Ελλάδα ήδη εφαρμόζει το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση στο οποίο εξειδικεύονται καινοτόμες δράσεις για συγκεκριμένες ομάδες. Αυτές τις παρεμβάσεις προτάξαμε γιατί η ανεργία πλήττει ιδιαίτερα ορισμένες κατηγορίες πολιτών και πρέπει να έχουμε σαφήνεια στους στόχους μας που είναι νέοι, οι μακροχρόνια άνεργοι και οι γυναίκες.

Το 1998 περίπου 70.000 άτομα αυτών των κατηγοριών θα ενισχυθούν για να βρουν απασχόληση με κόστος που θα ξεπεράσει τα 120 δισ δραχμές, ενώ παράλληλα έχουν προχωρήσει άλλα μέτρα προστασίας όπως η επέκταση του ΕΚΑΣ σε χαμηλοσυνταξιούχους άνω των 60 ετών.

Δεν θα προχωρήσω όμως σε λεπτομέρειες, που ανέπτυξα πρόσφατα στη συζήτηση για την κοινωνική μας πολιτική απ' αυτό το βήμα της Βουλής, όμως τον ίδιο στόχο της κοινωνικής συνοχής επιδιώκουμε με τις τομές που προωθούμε στους θεσμούς, στη δημόσια διοίκηση, στη λειτουργία του δημόσιου τομέα. Στόχος μας είναι, και θα τον πετύχουμε, η διαμόρφωση μιας νέας ισορροπίας στην κοινωνικοοικονομική μας οργάνωση. Μιας ισορροπίας μεταξύ των επιταγών και των προκλήσεων της παγκοσμιοποίησης και των διεθνών ανακατατάξεων αφενός και της κοινωνικής συνοχής αφετέρου.

Η ισχυρή Ελλάδα, η ισχυρή κοινωνία θα προκύψει μέσα από αυτή τη νέα ισορροπία.

Πίσω από τις κοινωνικοοικονομικές σχέσεις που πρέπει να αλλάξουν για να προχωρήσει ο τόπος δεν είναι κάτι το απρόσωπο. Πίσω τους στέκονται άνθρωποι που έχουν συνδέσει την οικονομική τους ζωή με τις συγκεκριμένες αυτές σχέσεις. Αισθάνονται ότι οι σχέσεις αυτές, αυτοί οι δοσμένοι μηχανισμοί, τους έχουν προστατεύσει, τους έχουν βοηθήσει να βρουν κάποια διέξοδο στον αγώνα της ζωής. Δεν μιλάω εδώ για ανθρώπους με μεγάλα συμφέροντα. Μιλάω, για παράδειγμα, για τους υπαλλήλους μιας δημόσιας επιχείρησης. Αυτοί οι άνθρωποι αντιδρούν στις αλλαγές. Όμως τις αλλαγές έχει ανάγκη ο τόπος για να προχωρήσει. Το τραπεζικό σύστημά μας όπως και οι επιχειρήσεις οφείλουν να είναι ανταγωνιστικές. Δεν μπορεί να έχουν υψηλότερο κόστος παραγωγής, ακριβότερα προϊόντα, ακριβότερες υπηρεσίες. Ο κύκλος εργασιών του δημόσιου τραπεζικού τομέα συρρικνώνεται γιατί οι υπηρεσίες του υστερούν και ποιοτικά και ως προς το κόστος. Εμείς δεν μπορούμε να μπούμε στην ΟΝΕ με υπό εκκόλαψη νέες προβληματικές επιχειρήσεις είτε στο δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα. Για το συμφέρον των ίδιων των εργαζομένων για να μην αντιμετωπίσουν αύριο σε

μεγάλη έκταση την ανεργία είναι ανάγκη να δημιουργήσουμε άλλες συνθήκες, άλλους μηχανισμούς, που μπορούν να αποδώσουν και για τους ίδιους καλύτερα, να κερδίσουν περισσότερο, να ζήσουν δημιουργικότερα. Η αναπροσαρμογή θα χρειαστεί και κάποιο χρόνο και κάποιες προσπάθειες και κάποιες ενδιάμεσες απώλειες. Η κοινωνία μας και η οικονομία μας διαθέτουν ορισμένους μηχανισμούς που μπορούν να κάνουν τη μετάβαση ευκολότερη. Μετεκπαίδευση, λόγου χάριν, δάνεια αναπροσαρμογής για μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Έτσι μπορούμε να περιορίσουμε για τα άτομα που θίγονται, το κόστος της μετάβασης. Να το καταργήσουμε δεν μπορούμε, γιατί θα έπρεπε να καταργήσουμε τη μετάβαση την ίδια. Όταν η μετάβαση ολοκληρωθεί, πάλι ο ίδιος κόσμος, ο Έλληνας εργαζόμενος, θα κινήσει την οικονομία και θα ζήσει από αυτήν. Αλλά θα την κινήσει περισσότερο αποδοτικά, περισσότερο σίγουρα και για τον ίδιο, θα ζήσει καλύτερα. Αυτό εννοούμε όταν λέμε ότι η μετάβαση είναι απαραίτητη για τη χώρα. Δεν ξεχωρίζουμε τη χώρα από τους ανθρώπους. Ζητάμε από όλους να δουν τις στρατηγικές επιλογές που επιβάλλει η καλύτερη ικανοποίηση των αναγκών μας μακροπρόθεσμα και το χρόνο που χρειάζονται για να αποδώσουν οι επιλογές αυτές.

Η ταχύτερη δυνατή ένταξη στο ενιαίο νόμισμα, η απελευθέρωση των παραγωγικών δυνάμεων, μέσα στην κοινωνία μας και ο νέος προσανατολισμός της Παιδείας είναι τα τρία κλειδιά της επιτυχίας για την πραγματική σύγκλιση, αυτοί είναι οι πόλοι της κυβερνητικής πολιτικής, αυτό πρέπει να είναι το πρόγραμμά μας ως έθνος. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι όλα αυτά χρειάζονται χρόνο και το μεγαλύτερο πρόβλημα για το τελευταίο, το κρίσιμο βήμα που μας χωρίζει από τις σύγχρονες ευρωπαϊκές εξελίξεις είναι ακριβώς η πίεση του χρόνου. Αλλά ας έχουμε εμπιστοσύνη στους στόχους μας, πίστη στις δυνατότητες του τόπου μας, ας έχουμε σοβαρότητα και συνέπεια στη δουλειά μας και θα περάσουμε αυτό το δύσκολο πέρασμα, θα κάνουμε το τελευταίο βήμα που μας μένει, να ξανοιχτούμε στο νέο κόσμο που δημιουργείται μπροστά στα μάτια μας.

Δυστυχώς η Αντιπολίτευση βρίσκεται αλλού. Στην Ελλάδα έχουμε ένα πρωτοφανές στα ευρωπαϊκά δεδομένα φαινόμενο. Μια συντριπτική αποδοχή του ευρωπαϊκού προσανατολισμού από την κοινωνία μας και μια δυσανάλογη αντίδραση για τις αναγκαίες αποφάσεις που για τον κοινά παραδεκτό στόχο απαιτούνται. Η ευθύνη της αντιπολίτευσης είναι καθοριστική γι' αυτή την ανακολουθία. Η Ν.Δ. παραπαίει μεταξύ

καταδικασμένων συνταγών σκληρού νεοφιλελευθερισμού και απέραντης υποκρισίας, δήθεν κοινωνικής ευαισθησίας. Μίας δήθεν καλύτερης αποτελεσματικότητας που ποτέ της δεν μας την έδειξε την τριετία που κυβέρνησε και της στήριξης όλων των αναχρονιστικών δομών από τη πολυδιάσπαση των δήμων μέχρι την επετηρίδα εν onόματι του ότι δήθεν οι εφαρμοζόμενες διαδικασίες δεν είναι ορθές.

Τα άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης, άλλοτε με την παραδοσιακά ξύλινη γλώσσα προσπαθούν να κρατήσουν ζωντανή την ιστορική μνήμη άλλων εποχών, των εποχών του προστατευτισμού του κράτους παροχών, της κλειστής κοινωνίας. Άλλοτε διαφωνούν για να διαφωνούν. Θέλουν την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά δεν θέλουν τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, θέλουν συμμετοχή στην ΟΝΕ αλλά τη μη εφαρμογή των σχετικών συνθηκών κ.ο.κ. Έτσι μόνο με την αντιφατικότητα υπάρχουν. Τι προσφέρει αυτή η αντιπολίτευση θα το κρίνει ο ελληνικός λαός, όπως στο τέλος της τετραετίας θα κρίνει τον μόχθο, την ειλικρίνεια και το έργο αυτής της Κυβέρνησης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ζούμε πράγματι σε μία κρίσιμη περίοδο και είμαστε -ιδιαίτερα γι' αυτή τη διετία- υπόλογοι στον τόπο μας και την ιστορία μας. Και αυτό δεν είναι ρητορικό σχήμα. Ο καθένας έχει ευθύνη. Ευθύνη ευρύτερη. Απέναντι σε όλους τους πολίτες που μοχθούν να αξιοποιήσει το μόχθο τους, απέναντι στους Έλληνες να τους δώσει περισσότερες δυνατότητες και ευκαιρίες, απέναντι στην Ελλάδα να τις εξασφαλίσει δύναμη και ρόλο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έχουμε μπροστά μας δύο δύσκολα χρόνια. Η διαφορά του ΠΑ.ΣΟ.Κ. από την αντιπολίτευση είναι απλή: εμείς λέμε, ο ελληνικός λαός μπορεί. Η Ελλάδα θέλει και μπορεί.

Η αντιπολίτευση, επειδή δεν μπορεί η ίδια, θέλει να φέρει τον λαό στα μέτρα της. Αυτό δεν θα το επιτρέψουμε εμείς. Ούτε ο ελληνικός λαός. Το 2000 η ισχυρή και υπερήφανη Ελλάδα θα δώσει την δική της απάντηση, στην γκρίνια, την μεμψιμοιρία, και την μιζέρια, που ακόμα στεγάζονται στην αμηχανία και την έλλειψη προτάσεων της αντιπολίτευσης.

Η Ελλάδα έχει δικαίωμα στο μέλλον. Και έχει γυρίσει οριστικά σελίδα στο παρελθόν. Η κυβέρνησή μας εγγυάται αυτό το μέλλον. Όσοι θέλουν, ας διαλέξουν να συνομιλούν με το παρελθόν. Αλλά θα κριθούν σκληρά και αυστηρά γι' αυτό.

Σίγουρα όμως, δεν θα αναστείλουν τον δικό μας δρόμο. Για την ισχυρή και ευημερούσα Ελλάδα. Την Ελλάδα της ανάπτυξης, της προόδου, της παιδείας και του πολιτισμού. Την Ελλάδα της κοινωνικής ευαισθησίας και αλληλεγγύης, την Ελλάδα ισότιμη στην Ευρώπη.

Αυτό κάνουμε ήδη. Και αυτό θα επιτύχουμε αποφασιστικά και αταλάντευτα ως το τέλος.